

۱۴ طرح فناورانه جهاد دانشگاهی در آستانه ورود به بازار

زهرارامزانی خبرنگار گروه دانشگاه

جهاد دانشگاهی یکی از بازوهای کشور در حوزه تحقق پژوهش‌های مساله محور به شمار می‌رود. نهادی که در بخش‌های مختلف از صنایع بالادستی مانند نفت و گاز گرفته تا پزشکی و کشاورزی دستی بر آتش داشته و توانسته پروژه‌های مختلفی را در طول سال‌های گذشته

به اجرا برساند. با وجود اینکه جهاد در طول دهه‌های گذشته در حوزه‌های مختلف توانسته با انجام طرح‌های اولویت‌دار بخش‌های مختلف کشور، مسیر را به سهم خود برای حرکت کشور هموار کند؛ اما از اوایل سال ۱۳۹۸ اجرای طرح‌های فناورانه نیز در دستور کار متولیان وقت این نهاد قرار گرفت. طرح‌هایی که طبق گفته‌های محمدرضا پورعبادی، معاون سابق پژوهش و فناوری جهاد دانشگاهی در سال ۱۳۹۹، تعداد آنها به ۴۰ طرح در سه حوزه فنی مهندسی و علوم پایه،

کشاورزی و منابع طبیعی و علوم پزشکی رسیده بود. طرح‌هایی که صندوق توسعه ملی، نظام تامین مالی آنها معرفی شده بود و همین مساله نشان از اهمیت این طرح‌های فناورانه در توسعه کشور داشت. یکی از مباحث قابل توجه در صحبت‌های این مقام مسئول وقت در همان برهه را باید تفکیک موضوعی این طرح‌ها دانست، به طوری که از ۴۰ طرح واگذار شده به جهاد دانشگاهی، ۱۸ طرح فناورانه حوزه فنی و مهندسی و ۵ طرح نیز در حوزه پزشکی بوده است. طرح‌هایی

بمنده مسئولیت گرفته‌ام برای حوزه علوم انسانی هم پروژه‌هایی را تعریف کرده‌ایم. به عبارت دیگر تا دوره قبل، پروژه‌های فناورانه تنها در حوزه‌های فنی و مهندسی، علوم پایه، کشاورزی و منابع طبیعی و پزشکی و سلامت بوده که از این میزان نیز حدوداً ۷۰ درصد آن در حوزه فنی و مهندسی بوده است. نزدیک به ۱۷ تا ۱۸ درصد نیز برای حوزه کشاورزی و مابقی نیز در حوزه پزشکی بوده است.

چه میزان از طرح‌های جهاد دانشگاهی مشخصاً به صنایع بالادستی مانند نفت که طی سال‌های اخیر به خاطر تحریم‌ها با چالش‌های جدی روبه‌رو بوده، مرتبط است؟

پروژه‌های مهمی در ارتباط با حوزه فناوری داشته‌ایم که یکی از آنها مرتبط به تکنولوژی ساخت دو مدل مته در سایزهای گوناگون برای حفاری است. به طوری که این تکنولوژی در جهاد توسعه یافته و خط تولید آن هم به اندازه ظرفیت جهاد دانشگاهی راه‌اندازی شده است. البته باید این مساله را هم مدنظر قرار داد که ما از لحاظ مالی، منابع لازم را برای گسترش این خطوط نداریم، ولی اگر این مساله محقق شود، این خط تولید را گسترش خواهیم داد. در حقیقت امروز چنین مته‌هایی در جهاد دانشگاهی تولید و به وزارت نفت برای حفاری تحویل داده می‌شود.

در حالی که تا پیش از این اتفاق، تکنولوژی ساخت این مته در اختیار انگلیس، آمریکا، چین و روسیه بود اما امروز ایران هم به چنین تکنولوژی‌ای دست پیدا کرده است. تا امروز سه نوع دکل در جهاد دانشگاه علم و صنعت طراحی شده و پایان خرداد ماه آن را تحویل داده‌ایم اما تا امروز هنوز حمایت مالی رخ نداده است. در حالی که قطعاً جهاد دانشگاهی برای انجام فعالیت‌هایش نیازمند حمایت‌های مالی است. موتورهای درون‌چاهی هم از دیگر پروژه‌هایی بود که آن را طراحی کرده و ساخته‌ایم و اثبات تکنولوژی آن هم صورت گرفته و امروز آماده واگذاری است، قطعاً اگر وزارت نفت به این موتورها نیاز داشته باشد که دارد، اما چون در حال حاضر آن را از خارج تهیه می‌کنند، هنوز به سمت تامین این موتورها توسط جهاد حرکت نکرده است. یکی دیگر از پروژه‌های ما در این صنعت لوله کلاف است که تکنولوژی بالایی را نیاز دارد؛ چراکه این لوله طولی به اندازه ۲ هزار متر دارد که امروز در جهاد تهران در حال انجام است و ظرف دو سال آینده تکنولوژی و دانش فنی تولید این لوله با همکاری یکی از تولیدکنندگان سازه‌های مشهور کشور انجام خواهد شد و ان شاء الله تا دو سال آینده تکنولوژی این حوزه هم اثبات می‌شود و تولید لوله به طول دو کیلومتر برای استخراج منابع نفتی را هم در اختیار خواهیم داشت. همچنین در صنعت نفت کلیه اقلام مورد نیاز برای حفاری مانند نشاشسته مورد نیاز و دیگر موارد که برای حفاری مورد نیاز است، در یکی از پژوهشگاه‌های جهاد تولید و به حوزه نفت کشور عرضه می‌شود. نگاه کنید ما در یک صنعت، تنها برای بخش حفاری توانسته‌ایم تکنولوژی تمام اقلام مورد نیاز را توسعه داده و وارد عرصه صنعتی کنیم.

یکی از مباحث اصلی درباره پروژه‌های فناورانه، مدت زمان اجرای قراردادهای است. میانگین این زمان چقدر بوده است؟

اینها پروژه‌های زمان‌بندی شده هستند. به‌طور مثال پروژه دکل، در روند توسعه فناوری‌های مورد نیازش بنا به دلایل مختلف شاید سال‌ها زمان برده است تا امروز توانسته‌ایم سه دکل را تحویل وزارت نفت بدهیم، اما امروز دیگر صاحب این تکنولوژی شده‌ایم. مساله دیگر اینکه در بحث حفاری تنها فعالیت‌ها به حوزه نفت خلاصه نمی‌شود، بلکه در مساله انرژی زمین‌گرمایی هم نیازمند همین حفاری‌ها هستیم. یاد راب‌های ژرف‌نیز نیازند آن هستیم که تکنولوژی اکتشاف منابع آب ژرف در جهاد دانشگاهی اصفهان ایجاد شده و دستگاه‌های حفاری آن را هم می‌توانیم تولید کنیم. اتفاقی که در اینجا می‌افتد، این است که اولاجولی خروج ارز از کشور گرفته می‌شود و این یک مساله مهم است و مساله مهم دیگر اینکه برای کشور قدرت ایجاد خواهد کرد. همچنین اگر اتاق بازرگانی به همراه سایر متولیان امور صادرات با جهاد همکاری کرده‌ویک شرکت بازرگانی مختص دستاوردهای دانش‌بنیان جهاد کشاورزی ایجاد کنند تا از

که در صورت اجرای کامل می‌توانند نقش اثرگذاری را در حل مسائل اولویت‌دار بخش‌های مختلف کشور داشته باشند. برای اطلاع از آخرین وضعیت طرح‌های فناورانه به سراغ یعقوب فتح‌اللهی‌ننه‌کران، معاون پژوهش و فناوری جهاد دانشگاهی رفتیم تا در کنار تشریح وضعیت طرح‌های فناورانه بعد از گذشت ۵ سال از تصویب آنها، از تأثیرات این طرح‌ها در فضای کشور بگویید. متن کامل این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

این طریق بتوان فرآیندها و مجوزهای بین‌المللی را روی این دستاوردها اعمال کرد، حتماً می‌توانیم صادرات هم داشته باشیم. اما این کاری نیست که خود جهاد دانشگاهی انجام دهد. قطعاً بدهنده اقتصادی کشور باید وارد حوزه شود.

در برنامه هفتم توسعه چه تعداد برنامه به جهاد دانشگاه واگذار شده است؟
امروز تکنولوژی‌های آب‌شیرین‌کن براساس این برنامه به جهاد دانشگاهی واگذار شده و ما نیز ظرفیت‌هایی را در بخش‌های مختلف خودمان از جمله در دانشگاه‌های شریف و امیرکبیر و... ایجاد کرده‌ایم و در حال ظرفیت‌سازی برای این حوزه هستیم تا بتوانیم این مأموریت را به اجرا برسانیم. البته برنامه هفتم به تاژگی ابلاغ شده اما بخش‌های مربوط به جهاد دانشگاهی آن احصا شده و به واحد‌های ذی‌ربط نیز ابلاغ خواهد شد و طرح‌های ملی این برنامه هم تنها به این بخش خلاصه نمی‌شود.

اگر بخواهیم رو به آینده صحبت کنیم؛ تصور می‌کنید دولت چهاردهم چه تکالیفی نسبت به جهاد دانشگاهی خواهد داشت؟

معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان دولت چهاردهم به همراه وزارت اقتصاد، خارجه و اتاق‌های بازرگانی باید یک ظرفیت‌سازی برای صادرات دانش‌بنیانی ایجاد کنند. البته ظرفیت‌های محدودی ایجاد شده، اما ورود کالای ایرانی به بازار جهانی با استاندارد بالا، نیازمند طی کردن فرآیندهای ارزیابی و مسدود مجوزهای مربوطه است و این هم کار آسانی نیست. با این حال باید برای این حوزه سرمایه‌گذاری کرده و کارشناسان زنده‌ان را پیدا یا تربیت کنیم تا این ظرفیت دانش‌بنیانی که در جهاد دانشگاهی و دیگر شرکت‌های ایرانی وجود دارد در عرصه جهانی عرضه کنیم. جهاد دانشگاهی به عنوان یک نهاد توسعه‌فناوری، بنگاه اقتصادی نیست که در این زمینه وارد شود؛ از این رو این مساله کار متولیان اقتصادی و حوزه صادرات است تا وارد این عرصه شده، با سرمایه‌گذاری ظرفیت‌سازی کنند، تا از این طریق هم بتوان در بهبود محصولات‌مان گام‌هایی را برداریم و این مساله هم باعث رشد و توسعه نوآوری در محصولات ما خواهد شد و هم از لحاظ اقتصادی ارزآوری خواهد داشت و هم تعالی ملی و منطقه‌ای ما را تسری خواهد کرد.

در طول سال‌های گذشته، چه تعداد از پروژه‌ها از دستور کار خارج شده‌اند؟
طبیعتاً پروژه‌ها دارای یک عمر مشخص هستند و عمدتاً نیز این زمان سه‌ساله تعیین می‌شود. با این حال اگر پروژه‌ای در این مدت با شکست روبه‌رو شود، طبیعتاً کنار گذاشته می‌شود و پروژه‌های زنده ما پروژه‌های موفق هستند. البته برخی از پروژه‌های ما به یک خدمات تخصصی ماندگار تبدیل شده‌اند. به‌طور مثال پژوهشگاه معتمد که در حوزه سرطان کاری می‌کنند. دستاوردهایش را -قالب کیت‌های تشخیص و روش‌های مداوا- به خدمات تخصصی تبدیل کرده و از آن در مراکز درمانی خودش بهره می‌گیرد؛ یا پژوهشگاه رویان که در حوزه علوم باوروی کاری می‌کند نیز دستاوردهایش را جمع‌آوری کرده و بعد از انجام کارآزمایی بالینی بعد از کسب مجوز از وزارت بهداشت به عنوان یک روش، ابزار یا یک دارو در مجموعه درمانی خودش مورد استفاده قرار می‌دهد و از این طریق خدمات به حالت ماندگار درمی‌آید.

این را هم باید بگویم که شاید در انجام یک پروژه نیازمند یک تجهیزات آزمایشگاهی باشیم که باید از یک شرکت غربی خریداری شود اما به دلایل تحریم این اتفاق امکان‌پذیر نیست. طبیعتاً در این شرایط پروژه متوقف می‌شود. یا بحث تامین مالی مطرح می‌شود؛ یعنی گاهی پیش‌بینی می‌شود که فلان پروژه با ۲ میلیارد تومان انجام می‌شود اما یکساره به دلیل نابرابری ریال و دلار ارزش این ۲ میلیارد تومان به ۳۰۰ میلیون تومان می‌رسد؛ در چنین شرایطی طبیعتاً است که پروژه متوقف شود. یک بخش دیگر مربوط به اتفاقات مربوط به تیم خود پروژه است؛ یعنی گاهی افراد مهاجرت می‌کنند و اینها عواملی است که برخی از پروژه‌ها را متوقف می‌کنند. در مجموع اما در طول عمر جهاد دانشگاهی شاید ۹ مورد از این پروژه‌ها را داشته‌ایم که به دلایل مختلف متوقف شده است.

در زمان ریاست حمیدرضا طیبی، طرح‌های فناورانه‌ای در جهاد دانشگاهی به تصویب رسید. امروز این طرح‌ها در چه وضعیتی قرار دارند؟

جهاد دانشگاهی در مرحله‌ای از حیات علمی خودش، شماری از طرح‌های فناورانه را برای رفع و رجوع نیازهای ملی در برنامه‌هایش قرار داد. زمانی که بنده به درخواست مسلمی‌نابینی به این مسئولیت آمدم، دیدم که ۲۹ پروژه از مجموع پروژه‌ها، به ۱۰۰ درصد رسیده و تعیین تکلیف شده است. البته باید این را هم بگویم که به صورت کلی ۷۱ طرح داشته‌ایم. از این ۲۹ پروژه، ۱۴ پروژه به معاونت تجاری‌سازی جهاد دانشگاهی ارسال شده و آمادگی کامل برای عرضه به بخش اقتصاد و مشارکت با بخش خصوصی را دارد. ۱۰ پروژه نیز به صورت بالفعل می‌تواند به بدهنده اقتصادی کشور وارد شود، البته مسائلی در ارتباط با این پروژه‌ها وجود دارد که باید حل و فصل شود. پنج پروژه دیگر نیز که کارهای آن تمام شده، در حد نمونه‌سازی اولیه پیش‌رفته و چون هنوز بخش صنعتی و نیمه‌صنعتی را طی نکرده، هنوز آمادگی کامل را برای ورود به اقتصاد ندارد. ۴۲ عنوان پروژه دیگر نیز در دست اجرا داریم که آنها نیز تا پایان سال ۱۴۰۴ به اتمام می‌رسد.

کدام یک از این پروژه‌ها تجاری‌سازی شده یا در این مرحله قرار دارند؟
تولید آزمایشگاهی جنین‌گاو یکی از همان پروژه‌ها به شمار می‌رود. البته در این پروژه جنین‌ها مربوط به گاوهای به‌زاد شده هستند و صفات مدنظر در آن تقویت شده و حالا در قالب جنین به دامداران و دامپروران فروخته می‌شود. این پروژه باعث خواهد شد هم در تولید محصولات لبنی و هم گوشت، شاهد افزایش کیفیت باشیم. دستیابی به دانش و تولید چهار مکمل ورزشی بمرصاف که همزمان با سالگرد جهاد دانشگاهی با نهایتاً تا یک ماه آینده به بخش خصوصی واگذار خواهد شد هم از دیگر پروژه‌ها به شمار می‌رود. تولید بذرهای هیبرید سبزی و صیفی‌را نیز تمام کرده‌ایم و این پروژه آماده واگذاری به بخش خصوصی است. تکنولوژی تولید ۵ میلیون بچه ماهی سی‌پس برای پرورش در قفس و مصوبات مربوط به آن هم کامل شده و حتی صحبت با سرمایه‌گذار نیز انجام شده و امیدواریم به زودی این پروژه نیز واگذار شود. تا امروز کشور چنین بچه‌ماهی‌هایی را وارد می‌کردیم اما وقتی امروز به این تکنولوژی رسیده‌ایم در کنار جلوگیری از خروج ارز و ایجاد اشتغال، در حوزه بازار مصرف هم اثرگذار خواهیم بود. پروژه دیگر ما مربوط به حوزه کشاورزی است که از جمله آن می‌توان به تولید آفت‌کش و آنتی‌بیوتیک‌های گیاه‌پایه اشاره کرد که به زودی وارد بدهنده اقتصادی کشور می‌شود و قطعاً مردم نیز از دستاوردهای آن بهره‌مند خواهند شد. تکمیل دانش فنی تولید کیت حساسیت به شیمی‌درمانی در راستای کاهش هزینه‌های درمانی سرطان را هم انجام داده‌ایم. متأسفانه امروز کسانی که به بیماری‌های صعب‌العلاج سرطان مبتلا می‌شوند، گاهی به روش‌های درمانی پاسخ نمی‌دهند، در همین راستا ما نیز برای اینکه مشکلات شیمی‌درمانی برای بیمار ایجاد نشده و از هزینه‌های جلوگیری شود، در پژوهشگاه معتمد ما به یک کیت تشخیصی رسیده‌ایم که با توجه به ظرفیت ژنتیکی بیمار، به پزشک مشاوره می‌دهد که کدام داروی شیمی‌درمانی را تجویز کند. با این کار هم عوارض شیمی‌درمانی کاهش یافته و هم هزینه‌ها برای بیمار کمتر خواهد شد. این کیت نیز امروز در مرحله کارآزمایی بالینی قرار دارد. کسب دانش فنی و تولید بخشی از مواد شیمیایی بمرصاف صنعت نفت و گاز را هم دنبال کرده‌ایم و امروز محصولات آن با تنوع زیاد در پژوهشگاه توسعه صنایع شیمیایی جهاد تولید و در اختیار وزارت نفت قرار می‌گیرد.

از نظر ارزش مالی سال گذشته چه میزان پروژه در جهاد دانشگاهی تعریف شده است؟

در سال ۱۴۰۲ و اوایل ۱۴۰۳ نیز حدود ۶ و نیم همت در ساختارهای پژوهشی جهاد دانشگاهی پروژه تعریف شده که همه آنها جزء پروژه‌های کلان و ملی هستند که قطعاً برای توسعه کشور ضرورت خواهند داشت. ما برای آنها ۳ و نیم هزار میلیارد تومان نیز با پیگیری‌هایی که از سوی رئیس، معاونت پشتیبانی و منابع جهاد و بنده و روسای واحدهای مختلف صورت گرفته، با سرمایه‌گذاران توافق کرده‌ایم و امیدواریم در شش ماهه دوم بتوانیم فاز اجرایی‌سازی آنها را اجرا کنیم. همچنین برای ۳ هزار میلیارد تومان نیز در حال مذاکرات هستیم تا بتوانیم تامین مالی آنها را انجام دهیم.

۱۴ پروژه اتمام یافته جهاد از لحاظ مالی چه آورده‌ای را برای کشور به همراه خواهد داشت؟

همین پروژه‌هایی که به بخش تجاری‌سازی جهاد دانشگاهی منتقل شده با یک حساب سرانگشتی نشان می‌دهد که نزدیک به ۳ تا ۵ هزار میلیارد تومان ارزش اقتصادی دارد؛ البته ما ظرفیت اشتغالزایی آنها را هم حساب نکرده‌ایم. در حالی که قطعاً پتانسیل بالایی را نیز در حوزه اشتغالزایی خواهد داشت.

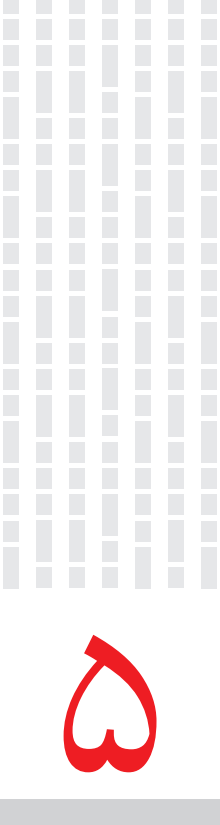
بیشترین تعداد پروژه‌های فناورانه در کدام حوزه موضوعی تقسیم بندی می‌شود؟

نزدیک به ۶۰ تا ۷۰ درصد این طرح‌ها مربوط به حوزه فنی و مهندسی است و اصلاً حوزه علوم انسانی را نداشته‌ایم. البته در دوره‌ای که

دانشگاه

دوشنبه ۱۵ مرداد ۱۴۰۳
شماره ۴۲۰۰
FARHIKHTEGANDAILY.COM
FARHIKHTEGANONLINE

آگهی تجدید مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای

«آگهی شماره ۲۷-۱۴۰۳»

با شماره ۳۳۳۱۳۷۷۴-۳۳۳۱۳۷۷۶-۰۷۶-داخلی ۲۲۲۳ و درخصوص سامانه با داخلی ۳۰۰۰ تماس حاصل فرمایند. ثبت شماره تلفن، فکس و ایمیل از سوی شرکت‌کنندگان در سامانه الزامی می‌باشد. ضمناً ارائه فیزیک پاکت الف الزامیست.

۲- الزامات:

- داشتهن حداقل رتبه ۵ نیرو -۲- داشتن حداقل سابقه دوکار در حوزه خطوط انتقال و فوق توزیع با رضایت‌نامه مربوط به همان کار از کارفرما در ۵ سال اخیر -۳- بازدید در مورخ ۱۴۰۳/۰۵/۲۷ تا ساعت ۸ الی ۱۰ در پست ۴۰۰ جناح- بازرگاری صورتجلسه مربوطه
- مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار ۱/۶۰۲،۶۶۸،۳۰۶ ریال، به‌صورت ضمانت‌نامه معتبر بانکی و یا واریز نقدی
- پیش‌پرداخت: طبق آیین‌نامه تضمین معاملات دولتی و با ارائه ضمانت‌نامه معتبر بانکی قابل پرداخت خواهد بود.

مدرسه عالی مهارتی

رسانه‌ای فرهیختگان

۰۹۱۰۸۱۰۶۵۳۵

Farhikhtegan_school

ارائه مدرک معتبر و رسمی
از مدرسه عالی مهارتی
دانشگاه آزاد اسلامی